

บทที่ 3

วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนาครูในการทำวิจัยพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
  - 1.2 ครูผู้ร่วมวิจัยภายในโรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 5 คน ได้แก่
    - 1.2.1 ข้าราชการครูที่สอนชั้นอนุบาล 1 – 2 จำนวน 1 คน คือ นางสุภาพร ลามะไห
    - 1.2.2 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน คือ นางทองใบ ชื่นมณี
    - 1.2.3 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน คือ นายประทีป ลาสีทัด
    - 1.2.4 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน คือ นายรังสรรค์ โรจนพร
    - 1.2.5 ข้าราชการครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน คือ นางสาวพัชนี สายจันทร์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน

2.2 ครูต้นแบบการวิจัยในชั้นเรียน (ครูชำนาญการพิเศษ) จำนวน 1 คน คือนางนันทพร สีลาโคตร

2.3 ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 คน คือ นายมีชัย พลภูงา

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยนำเอาหลักการและขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1997 : 11-15) เป็นกระบวนการในการดำเนินการทำวิจัย เพื่อพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)
2. ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Action)
3. ขั้นการสังเกต (Observation)
4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้วางแนวทางในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา

ผู้ร่วมวิจัย ได้ศึกษาปัญหาโดยการศึกษาสภาพปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT) การสอบถามจากแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ทราบปัญหาจากการติดตาม และ ประเมินผลเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านแดงน้อย ผลการศึกษา พบว่า ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งครูทุกคนเคยผ่านการอบรมมาแล้ว แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากการอบรมที่ผ่านมา มีระยะเวลาสั้นเพียง 1 วัน และการอบรมจะเน้นการบรรยายมากกว่าการฝึกปฏิบัติ ทำให้ครูไม่เข้าใจในเนื้อหา กระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน และยังไม่สามารถเชื่อมโยง

ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยกับการเรียนการสอนได้ ถึงแม้ว่าจะส่งเข้ารับการอบรมเสริมอีก ก็ยังไม่สามารถนำการวิจัยสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ จึงได้ระดมความคิดในคราว ประชุมก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เพื่อทำความเข้าใจ และร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านแดงน้อย ซึ่งครูแต่ละคนก็จะพบปัญหาที่ แตกต่างกันไป ดังจะเห็นได้จากการพูดคุย แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ดังนี้

“...คิดันกระตือรือร้นมากหลังจากอบรมเสร็จใหม่ ๆ คิดว่าเข้าใจ และพอจะทำได้ แต่เมื่อตั้งใจทำจริง ๆ เริ่มต้นไม่เป็นเลย ทั้งที่รู้ว่าปัญหาในห้องเรียนเป็นอย่างไร จับต้นชน ปลายไม่ถูก...”

(นางสาวพัชนี : แสดงความคิดเห็น)

“... ผมก็เหมือนกัน แรก ๆ มีความตั้งใจจะทำให้ได้ เพราะฟังจากวิทยากรแล้ว เหมือนง่าย พอลงมือ คิดตั้งคำถามที่จะนำไปสู่ชื่อเรื่องที่จะวิจัย คิดไม่ออกเลย ...”

(นายรังสรรค์ : แสดงความคิดเห็น)

“...พอเลิกจากอบรม กลับถึงบ้าน สิ่งที่ได้รับจากวิทยากรก็ลืมหมด เพราะงานเยอะ อยากจะทำแต่ไม่มีเวลา มาโรงเรียนงานก็เยอะมีเรื่องเร่งด่วน พอว่างจะลงมือทำจำขั้นตอน ไม่ได้แล้ว...”

(นางทองใบ : แสดงความคิดเห็น)

“... เด็กอนุบาล ปัญหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องพฤติกรรม ไม่รู้จะเก็บข้อมูลยังไง เครื่องมือในการเก็บข้อมูลก็ไม่รู้จะใช้อะไรบ้าง...”

(นางสุภาพร : แสดงความคิดเห็น)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การอบรมที่ผ่านมารัฐไม่สามารถนำความรู้ ที่ได้จากการอบรมสู่การปฏิบัติได้ เนื่องจากระยะเวลาในการอบรมสั้น ครูยังไม่เข้าใจใน ขั้นตอน กระบวนการทำวิจัยจึงทำให้ขาดความมั่นใจที่จะทำวิจัยต่อไป แต่ทุกคนยังมีความ ต้องการที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนให้สำเร็จ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงมีแนวคิด และมีมติ เห็นชอบร่วมกันว่า ควรดำเนินการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ”การทำวิจัยในชั้นเรียน” ขึ้นอีก ครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาในการฝึกอบรมมากขึ้น ให้มีการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียนและประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับ เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย และ ให้มีการนิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ และเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในทำให้พบจุดแข็ง

จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน (SWOT) โรงเรียนบ้านแดงน้อย อำเภอปรือ จังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยภายนอก		ปัจจัยภายใน	
โอกาส	อุปสรรค	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ประชากรในวัยเรียนลดลงทำให้โรงเรียนมีโอกาสในการให้บริการทางการศึกษามากขึ้น (S) (Socio-cultural factors) 2. เทคโนโลยีมีการพัฒนาเช่นคอมพิวเตอร์มีมากขึ้น ราคาถูกลง ครูมีการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย (T) (Technological factors) 3. ชุมชนมีรายได้น้อยฐานะทางเศรษฐกิจไม่เท่าเทียมกันมีผลต่อการสนับสนุนทางการศึกษา (E) (Economic factors) 4. พรบ.การศึกษา 2542 ม.30 ส่งเสริมให้ครูสามารถวิจัยในชั้นเรียนได้ตามระดับการศึกษา (P) (Political and legal factors)	1. สภาพสังคมเต็มไปด้วยปัญหาสุขภาพอนามัยส่งผลกระทบต่อเรียนรู้ของนักเรียน 2. โรงเรียนขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา ขาดงบประมาณและขาดห้องสมุด 3. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต้องให้ลูกหารายได้ช่วยระหว่างเรียนและนักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน 4. หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยเหนือ	1. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (S1) (Structure) 2. โรงเรียนจัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมและระดับปฐมวัย (S2) (Product and Service) 3. ครูมีความตระหนักในการพัฒนาการสอนโรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาครูด้านการวิจัย (M1) (Man) 4. ผู้บริหารบริหารเงินได้คล่องตัวบริหารจัดการแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการครูนักเรียน (M2) (Money) 5. โรงเรียนมีห้องเรียนครบ (M3) (Material) 6. โรงเรียนมีการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาระยะยาว (M4) (Management)	1. ครูเชื่อว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนใช้งบประมาณมากและยากมากจึงขาดความเชื่อมั่นในการทำวิจัย 2. โรงเรียนขาดครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครบชั้นเรียนผลสัมฤทธิ์ต่ำ 3. โรงเรียนขาดวัสดุครุภัณฑ์ 4. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำวิจัยชั้นเรียน 5. ครูไม่สามารถทำการวิจัยได้ 6. ครูขาดคำแนะนำนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์ ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ของโรงเรียนบ้านแดงน้อย โดยสรุปพบว่า สิ่งที่โรงเรียนควรจะดำเนินการแก้ปัญหาากซึ่งเป็นจุดอ่อน คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในซึ่งต้องแก้ไข ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียน จึงจัดทำแผนในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านแดงน้อยขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนกำหนดกลยุทธ์ และเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา
  - 1.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ
  - 1.2 การศึกษาดูงาน
  - 1.3 การนิเทศภายใน
2. เป้าหมาย เพื่อให้ครูทุกคน
  - 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ร้อยละ 80
  - 2.2 สามารถเขียนเค้าโครงงานวิจัยในชั้นเรียนและ ทำวิจัยในชั้นเรียนได้สำเร็จอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง ให้ได้ร้อยละ 80
- 1.3 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัย ได้ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย วางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยมีแผนปฏิบัติการตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านแดงน้อย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ผู้ปฏิบัติ	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ	1. เพื่อให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้คู่มืออบรมเชิงปฏิบัติและชุดฝึกรอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. เพื่อให้ครูได้ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน 3. เพื่อให้ครูได้รู้จักวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอนตามรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน	3 วัน 1 – 3 สิงหาคม 2550	วิทยากร กลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย - ทดสอบ	การสอบถาม	-แบบสอบถาม -แบบทดสอบ -แบบประเมิน - ผลการฝึกอบรม	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ผู้ปฏิบัติ	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
2. การศึกษาดูงาน	1. เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงจากการศึกษาดูงานและนำมาพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน 2. เพื่อให้ครูได้เห็นรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียน	1 วัน 14 พฤศจิกายน 2550	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	การสอบถาม	แบบสอบถาม	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
3. การนิเทศภายใน	1. นิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแล แผนงานการวิจัยในชั้นเรียน 2. นิเทศการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 3. นิเทศการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน	สิงหาคม ถึง ธันวาคม 2550 - นิเทศสรุปงานวิจัย 11 ธันวาคม 2550	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	การสอบถาม	-แบบประเมินผลการฝึกอบรม -แบบสอบถาม	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์หลักสูตรอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	เวลา
1 สิงหาคม 2550 วัตถุประสงค์การวิจัย 1. เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน 2. เพื่อให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	- พิธีเปิด-บรรยายพิเศษ - ทดสอบก่อนอบรม - ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยโดยทั่วไปและการวิจัยในชั้นเรียน - ชั้นที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาใบงานที่ 1 - ชั้นที่ 2 การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ใบงานที่ 2	30 นาที 30 นาที 1 ชั่วโมง 15 นาที 2 ชั่วโมง 30 นาที 3 ชั่วโมง
2 สิงหาคม 2550 เพื่อให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	- ชั้นที่ 3 การพัฒนานวัตกรรมหรือการสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาใบงานที่ 3 - ชั้นที่ 4 การนำนวัตกรรมไปใช้ ใบงานที่ 4, ใบงานที่ 5	1 ชั่วโมง 45 นาที 4 ชั่วโมง 30 นาที
3 สิงหาคม 2550 เพื่อให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	- ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยจากครูต้นแบบ - ชั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย ใบงานที่ 6, ใบงานที่ 7, ใบงานที่ 8 - ทดสอบ - พิธีปิด	1 ชั่วโมง 45 นาที 4 ชั่วโมง 30 นาที 30 นาที

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์หลักสูตรอบรมในการทำข้อทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย
 ในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านแดงน้อย

ลำดับที่	เนื้อหา	เวลาที่ใช้ ชม. / นาที	จำนวนข้อสอบ	หมายเหตุ
1	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยโดยทั่วไปและการวิจัยในชั้นเรียน	1/15	2	
2	ขั้นที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา	2/30	3	
3	ขั้นที่ 2 การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา	3	9	
4	ขั้นที่ 3 การพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา	1/45	4	
5	ขั้นที่ 4 การนำนวัตกรรมไปใช้	4/30	13	
6	ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยจากครูต้นแบบ	1/45	3	
7	ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย	4	12	
	รวม	20/45	50 ข้อ	

ตารางที่ 6 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 14 พฤศจิกายน 2550

เวลา	กิจกรรม
7.00 น.	เดินทางออกจากโรงเรียน โดยรถตู้ตามเส้นทางบรบือ-นาคูน-พยัคฆ์ฯ
8.30 น.	ถึงโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่
9.00 น.	พอ.รร. นำคณะครู โรงเรียนบ้านแดงน้อย เข้าเยี่ยมชมงานวิจัยในห้องวิชาการ
12.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 น.	ดูงานต่อนำเสนองานโดยคณะครูและครูต้นแบบของโรงเรียนโนนสูงดอนหลี่
14.00 น.	ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
15.00 น.	สรุปผลการศึกษาดูงานและซักถาม
15.30 น.	ตอบแบบสอบถามการศึกษาดูงาน
16.00 น.	เดินทางกลับ

ตารางที่ 7 ตารางนิเทศภายในหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานการวิจัย
 ในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านแดงน้อย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 11
 ธันวาคม พ.ศ. 2550

เวลา	เนื้อหา	ผู้เข้ารับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
08.30 น.	ความรู้พื้นฐาน	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร	
9.00 น.	ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา และสำรวจปัญหา	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	
10.30 น.	ขั้นที่ 2 การกำหนดแนว ทางการแก้ปัญหา	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	
12.00 น.	พักรับประทานอาหาร			
13.00 น.	ขั้นที่ 3 การพัฒนาหรือสร้าง นวัตกรรมในการแก้ปัญหา	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	
14.30 น.	ขั้นที่ 4 การนำนวัตกรรมไป ใช้	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	
15.30 น.	ขั้นที่ 5 การสรุปผลการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	
17.00 น.	กรอกแบบสอบถาม	-ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน	- ผู้วิจัย - วิทยากร - ครูต้นแบบ	

2. การปฏิบัติการ (Action)

ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด คือ

1. ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “วิจัยในชั้นเรียน” ดังนี้
วิทยากร คือ นายมีชัย พลภูงา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 นำเสนอความรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรการอบรม ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อฝึกปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับ โดยผู้เข้าอบรมทดสอบความรู้ความเข้าใจ 50 ข้อ ก่อนเข้าอบรม และรับการประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติ 12 ข้อ ในระหว่างอบรมจากผู้วิจัย จากนั้นทดสอบหลังอบรม อีก 50 ข้อ ชุดเดียวกับก่อนการอบรม แต่ละคนส่งนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรม

2. นำผู้เข้ารับการอบรมไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมกรอกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงาน กับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ผ่านมา นำความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน คือ การสำรวจปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา การพัฒนาหรือการสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา การนำนวัตกรรมไปใช้ การสรุปผลการวิจัยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางในการแก้ปัญหา เขียนเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียน และทำการวิจัยในชั้นเรียน การสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานวิจัย และจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3. นิเทศภายในหลังจากทำกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมแล้ว

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 การเก็บข้อมูลข้อทดสอบก่อนการอบรม

3.2 การเก็บข้อมูลระหว่างการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม การนำเสนอข้อมูลตามที่ได้ศึกษา และการนำเสนอผล การประเมินประสิทธิภาพการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการตรวจสอบเอกสารใบงานที่ทางกลุ่มผู้เข้าอบรมนำเสนอ ตามแบบสังเกตจากการศึกษาตัวอย่างงานวิจัยของครูต้นแบบ

3.3 การเก็บข้อมูลข้อทดสอบหลังอบรมเป็นข้อสอบเดียวกันกับอบรม การเก็บข้อมูลหลังจากการทำวิจัยในชั้นเรียนตามสภาพปัญหาที่พบในชั้นเรียน โดยการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ และการนิเทศภายใน การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3.4 การเก็บข้อมูลโดยการประเมินความสามารถหลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศภายใน โดยการตรวจสอบจากเอกสารรายงานวิจัยชั้นเรียน

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

สรุปผลจากการวิเคราะห์ปัญหา จัดระบบข้อมูลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ศึกษาผลจากการทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจ 3 ระยะ คือ ก่อนอบรม ระหว่างอบรม และหลังอบรม ศึกษาผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดอบรม โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังอบรมประเมินพฤติกรรมระหว่างอบรม แบบสังเกตเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อสรุปผลการพัฒนาการดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบสังเกตแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการประเมินความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนจากนั้นเสนอแนะแนวทาง และวิธีการปรับปรุงการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัย ในการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในส่วนที่ต้องดำเนินการต่อไป

ผู้วิจัยได้พิจารณาผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายแล้วนำผลมารวบรวมและวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อสะท้อนถึงการบรรลุ หรือไม่บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา สามารถระบุจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และจุดแข็งที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนการพัฒนาคณาจารย์ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในปีต่อไป ผลจากการดำเนินการจะทำให้ได้แผนดำเนินงานที่ปรับเพื่อการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านแดงน้อย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือหลายประเภท เพื่อการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) และให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถูกต้องกับการดำเนินการอย่างแท้จริง ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ ได้แก่
  - 1.1 ชุดฝึกอบรม
  - 1.2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังอบรม
  - 1.3 แบบสอบถามการศึกษาดูงานและการนิเทศภายใน

1.4 แบบประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจากครูต้นแบบโดยผู้วิจัยและ
วิทยากร

1.5 แบบประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แบบประเมินลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ชุดฝึกอบรม ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมให้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ใช้เก็บ
รวบรวมหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก เพื่อตรวจสอบ
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ใช้ทดสอบกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้งก่อนและหลัง
การฝึกอบรม

2.3 แบบสอบถามใช้สอบถามหลังการศึกษาดูงานและสอบถามหลังการนิเทศ
ภายใน

2.4 แบบประเมินผลระหว่างฝึกอบรมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) จำนวน 12 ข้อ จากตัวอย่างงานวิจัยของครูต้นแบบ

2.5 แบบประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ครอบคลุมใน 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ประกอบ มณีโรจน์ (2544 : 19-89) ประวิต
เอราวรรณ (2542 : 73-93) ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 1-175) และศึกษาชุดฝึกอบรม
การวิจัยในชั้นเรียน ของ อุทุมพร จามรมาน (2544 : 37)

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้าง และการหาคุณภาพเครื่องมือ
เพื่อกำหนดขอบเขตความต้องการที่จะใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือที่จะใช้ตามความ
ต้องการ และสอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินการพัฒนาครู

1.3 สร้างชุดฝึกอบรมฉบับร่างตามขอบข่ายที่ศึกษา โดยให้ครอบคลุมสิ่งที่
ต้องการทราบให้ได้มากที่สุด

1.4 นำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้อง สอดคล้อง และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้น

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ประกอบด้วย

1.5.1 นายมีชัย พลภูงา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการวิจัยในชั้นเรียน

1.5.2 นางนุชชญา ชูปฏิบัติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าโพธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาการบริหาร
การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1.5.3 นายศราวุธ เชาวัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.5.4 นางเครือฟ้า ไวแสน ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านโนนสูง
ดอนหลี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วุฒิกการศึกษา ศษ.ม. สาขา
หลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5.5 นางนันทพร สีลาโคตร ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านเหล่าโพธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิกการศึกษา ศษ.ม. สาขาหลักสูตรและ
การสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

1.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

1.7 จัดพิมพ์แบบฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดอบรม
เชิงปฏิบัติการต่อไป

2. แบบทดสอบ

2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร ตำราของ บุญชม ศรีสะอาด
(2546 : 121-124) เพื่อสร้างแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

2.2 สร้างแบบทดสอบฉบับร่าง แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ให้
ครอบคลุมเนื้อหา 5 ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ที่ต้องการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ
ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
จุดประสงค์ และประเมินความเหมาะสมของคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ

2.3 นำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้ว
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตามข้อ 1.5 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อเห็นด้วยว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อไม่เห็นด้วยว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2537 : 144) เพื่อหาผลรวม
ของคะแนนแบบทดสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อดูดัชนี
ความสอดคล้องและพิจารณาเลือกแบบทดสอบที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.6 - 1.0 เป็นแบบทดสอบ
ที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ จำนวน 50 ข้อ

2.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป

3. แบบสอบถามการศึกษาคุณงานและสอบถามสภาพปัจจุบันปัญหาและ
แบบสอบถามหลังการนิเทศ

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร

3.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3.3 นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ ข้อ 1.5 ตรวจสอบ เสนอแนะแก้ไข

3.4 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามให้ครอบคลุมในเนื้อหาตามข้อเสนอแนะเพื่อ
นำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. แบบประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง
และหาคุณภาพ โดยประเมินจากการอบรมจากตัวอย่างงานวิจัยของครูต้นแบบ

- 4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 136-138) สุวิมล ว่องวานิช (2544 : 122) กำพล พากักดี (2548 : 146) ธนวัฒน์ สมบูรณ์ (2546 : 189) เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
- 4.2 สร้างแบบประเมิน เป็นฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข
- 4.3 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 1.5 เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์
- 4.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
5. แบบประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้
- 5.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบประเมินผล โดยยึดกรอบการประเมินรายงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2545 : 125-128)
- 5.2 สร้างแบบประเมิน เป็นฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข
- 5.3 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนตามข้อ 1.5 เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์
- 5.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ระยะเวลาดำเนินการจากเดือน สิงหาคม 2550 ถึงเดือน ธันวาคม 2550
2. ใช้แบบสอบถามจากผู้ร่วมวิจัย จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT) เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา ใช้ในขั้นตอนการสำรวจปัญหา และการวางแผน

3. แบบทดสอบ ใช้ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนกับกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยทั้งก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม
4. แบบประเมินผลการฝึกอบรม ใช้ประเมินผลเกี่ยวกับการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ในระหว่างฝึกอบรมกรณีตัวอย่างงานวิจัยของครูต้นแบบ
5. แบบประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้ประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เมื่อผู้ร่วมวิจัยจัดส่งรายงานผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว
6. แบบสอบถามใช้สอบถามหลังการศึกษาดูงานและกิจกรรมหลังการนิเทศ
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม หลังจากการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน แล้วนำมาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามขอบเขตการวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป เป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์
8. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทั้งแบบสถิติ และแบบพรรณนาไปหาข้อสรุป และปรับปรุงเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนต่อไป
9. สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผลการฝึกอบรม แบบประเมินความสามารถในการทำวิจัย แบบทดสอบ
  - 1.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้
    - 2.1.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบ และแบบประเมิน
    - 2.1.2 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิษธานี. 2537 : 167) เพื่อหาผลรวมของคะแนนแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยคูณดัชนีความสอดคล้อง และพิจารณาค่าความสอดคล้องที่มีค่าคะแนน IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 จำนวน 50 ข้อ ได้ค่าความสอดคล้อง 0.95

2.1.3 ประเมินผลการฝึกอบรมและความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อและรายด้านของแบบประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 166) ดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก
- 4.51 – 5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงการตรวจสอบสามเส้า ดังนี้

2.2.1. มิติบุคคล เป็นการตรวจสอบจากบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่

- 2.2.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
- 2.2.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- 2.2.1.3 ผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 มิติวิธีการ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการตรวจสอบด้วยมิติวิธีการ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 วิธีขึ้นไป ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันปัญหาโดย SWOT แบบประเมินผลการฝึกอบรม แบบสอบถามการนิเทศภายใน แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมและศึกษาดูงาน แบบทดสอบก่อน -หลังการฝึกอบรม และแบบสอบถามการศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน

2.2.3. มิติเวลา ตรวจสอบข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกัน 3 ช่วงขึ้นไป ได้แก่ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการพัฒนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

102)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกครั้ง

2. หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธานี. 2537 : 167) ดังนี้

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับเนื้อหา หรือระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด